

SEMINARI EN LÍNIA

“Art contemporani i patrimoni fílmic als museus de l’Euroregió”

Divendres 29 de gener de 2021. 18.25 h

CA N'OLIVER, CENTRE DE REFERÈNCIA CULTURAL

Ester Cladera, cronista arxivera de l'Ajuntament de Maó i responsable del Centre d'Art Ca n'Oliver, i Alfons Méndez, professor associat de la UIB.

INTRODUCCIÓ

Ca n'Oliver és una de les cases senyorials més destacades de Maó i un clar exemple de la burgesia maonesa dels segles XVIII i XIX, que va portar l'enriquiment de l'illa gràcies al comerç marítim al port de Maó.

La va fer construir el comerciant Llorenç Oliver i Morillo i es va edificar entre els anys 1804 i 1805. L'edifici està situat a la zona coneguda com el *fossar dels anglesos*, espai d'expansió urbanística de la ciutat.

El casal ocupa una superfície aproximada de 500 metres quadrats, amb una alçada de tres plantes i porxos, i el corona una torreta de vigilància que té vistes sobre l'entrada del port de Maó. A la seva façana presenta elements arquitectònics d'estil neoclàssic. També hi destaquen les pintures decoratives, situades als sostres de les diferents estances de la planta noble, pintades pels artistes Giuseppe Patania i Stefano Votaerdi, així com la seva escala imperial.

L'immoble es va transmetre entre diferents generacions dels Oliver; i, en la seva darrera època, la casa va ser propietat i residència de la família Victori, i, en els darrers anys, va servir com magatzem i zona d'exposició de Mobles Victori.

L'any 2005, davant l'oportunitat de venda de l'edifici, l'Ajuntament de Maó l'adquireix, amb la idea que formi part del conjunt patrimonial historicoartístic de la ciutat. L'any 2008, l'Ajuntament anuncia un concurs d'idees, amb la intenció de convertir-lo en un centre d'art. L'any 2011, s'inicien les obres de rehabilitació de Ca n'Oliver, finançades pel Ministeri d'Habitatge, i el 2014 es du a terme el projecte museogràfic.

El Centre d'Art Ca n'Oliver va ser inaugurat el març de 2015 i acull la Col·lecció Hernández Sanz-Hernández Mora, amb l'objectiu de constituir el referent del patrimoni cultural per a Maó, en particular, i per a tota l'illa de Menorca, en general.

Ca n'Oliver té la finalitat de ser responsable de donar a conèixer el valor de les col·leccions conservades i de transmetre i conscienciar sobre la importància i el valor de la conservació, i és així com permet gaudir del patrimoni històric que transmet l'edifici en si i de les peces que aquest alberga.

LA COL·LECCIÓ

El centre acull l'exposició permanent de la Col·lecció d'Hernández Sanz-Hernández Mora, intel·lectuals i artistes destacats, molt relacionats amb la història i la cultura de l'illa.

L'any 1983, l'il·lustre professor Joan Hernández Mora va fer donació del seu patrimoni a la ciutat de Maó, amb la finalitat de mostrar públicament la seva magnífica i valuosa col·lecció, formada per obra gràfica, mobiliari, arts decoratives i una extensa biblioteca d'origen menorquí, que constituïa un clar exponent de la història i la cultura de Menorca.

Part del patrimoni l'havia heretat del seu pare, Francesc Hernández Sanz, gran historiador, arqueòleg, dibuixant, arxiver i iniciador d'aquesta important col·lecció. Amb motiu del 50è aniversari de la mort d'aquest últim, commemorada amb diferents actes d'homenatge, la família va fer donació de la resta de la seva col·lecció privada.

Uns anys més tard, el 2005, coincidint amb el primer centenari del naixement de Francesc Hernández Mora, Antoni Seguí Parpal –nebot seu– va cedir l'obra artística del seu oncle, en gran part inèdita. Gràcies a aquesta donació podem observar l'evolució de l'artista en la creació de peces realitzades amb diferents tècniques, en un clar exemple d'artista avantguardista.

El conjunt de totes les donacions va formar el museu-biblioteca que l'Ajuntament de Maó va mantenir obert, des de l'any 1987, al Claustre del Carme, que és el mateix que, des de l'any 2015, s'exposa a Ca n'Oliver.

Amb un discurs museogràfic diferent del que tenia al local del Claustre del Carme, continua tenint, no obstant, la vocació de preservar i divulgar el patrimoni històric i artístic d'origen menorquí que conformen les seves col·leccions.

És una col·lecció que omple el centre i li dona un sentit. En definitiva, tot el conjunt que conformen l'edifici i les col·leccions que aquest acull resulta ser una visita obligada, si la persona que el visita vol conèixer la història i la cultura de l'illa, així com per documentar-ne, d'una manera molt particular, el seu passat britànic.

L'exposició –que s'ha basat en una acurada selecció d'obres, amb la finalitat de facilitar-ne la comprensió i de permetre gaudir-ne amb la màxima comoditat– ofereix un recorregut per diferents àmbits:

- La col·lecció Hernández Sanz-Hernández Mora a Ca n'Oliver
- La família Oliver i el seu casal de Maó
- Menorca en els segles XVIII-XIX
- El port de Maó
- L'illa dibuixada. Col·lecció cartogràfica
- El llegat Hernández Sanz-Hernández Mora
- La col·lecció Jero Taltavull

A més de l'exposició permanent, el centre compta amb la planta soterrani, destinada a sala d'exposicions temporals, i una sala d'actes, amb la finalitat de permetre complementar la dinamització cultural del centre.

L'espai d'exposició temporal està destinat a exposicions institucionals del Consell Insular de Menorca, a exposicions de producció pròpia de l'Ajuntament de Maó i a col·laboracions amb altres centres i/o institucions culturals.

D'ençà de la seva inauguració, per la sala d'exposicions del centre han passat moltes mostres expositives, que han permès donar a conèixer al públic les altres vessants culturals que l'espai no contempla amb la seva obra de caràcter permanent.

Aquestes han estat les mostres que han passat pel centre a partir de la seva inauguració:

2015

- Neandertals a Catalunya, del Museu d'Arqueologia de Catalunya, Barcelona
- Abriendo puertas. Gianna Carrano. Exposició fotogràfica
- III Exposició Benèfica d'Art Illa del Rei
- Exposició de fotografies del Concurs de Fotografia Digital Festes de Gràcia. Ajuntament de Maó
- De Chiesa a Ramon Cavaller, del s. XVIII al s. XXI, l'èxit de la pintura costumista a Menorca. Ajuntament de Maó
- Joia de Menorca. ARTEME. Joiers artesans de Menorca
- Oficis del nostre patrimoni, retratats amb delicadesa. Ateneu de Maó

2016

- Desenterrant el passat. Les excavacions arqueològiques a Cornia Nou. Consell Insular de Menorca
- Valquíries. Fotografies d'Arantza Domínguez.
- Fotografiar de nits. Una mirada diferent. Ateneu de Maó
- Migracions i fronteres. Exposició fotogràfica. Consell Insular de Menorca
- Pilar Perdices Sintes. Obra donada al poble de Menorca. Consell Insular de Menorca i Ajuntament de Maó
- Narciso entre mis aguas. Fotografies de Gianna Carrano. Ajuntament de Maó
- Vidas gitanas. Lungo Drom. Acció Cultural Espanyola
- L'emancipació del paper. Consell Insular de Menorca

2017

- Miguel en Cervantes. *El retablo de las maravillas*. Acció Cultural Española
- Persones rellevants en la cultura de la segona meitat del segle XX. Ajuntament de Maó
- Matías Quetglas. La pintura nua. Consell Insular de Menorca
- Mongofra. La col·lecció de les meravelles. Fundació Rubió i Tudurí

2018

- Inèdit. Francesc Hernández Mora. Ajuntament de Maó
- Toni Vidal. Des de dins. Consell Insular de Menorca
- Videre. Produccions videogràfiques de les beques DKV-Es Baluard

2019

- Josep Vives Campomar. La quietud de les coses. Consell Insular de Menorca
- Leonardo Lucarini. 30 anys d'estima a Mò. Ajuntament de Maó
- Tutankhamon. Imatges d'un tresor sota el desert egipci. Museu Egipci de Barcelona
- Visions. Fotografies que rallen. 50 anys d'inclusió social. ASINPROS

2020

- Natura. Petjada i vincle. Ajuntament de Maó
- Dolores Boettcher. Traç i color en llibertat. Consell Insular de Menorca
- De casa al museu. Col·lecció Jero Taltavull. Ajuntament de Maó.

PLA DE DINAMITZACIÓ CULTURAL

La gestió de Ca n'Oliver no només es basa en la custòdia i difusió de l'edifici i de la seva col·lecció, sinó també en el fet de dur a terme tot un projecte de difusió, fonamentat en l'elaboració d'un pla anual d'activitats culturals, com la *peça del mes* o *el convidat del mes*, les visites guiades i les visites monogràfiques, o els tallers per a infants. L'objectiu final és el d'apropar més el centre a la ciutadania.

A més, Ca n'Oliver també s'ofereix a les escoles, mitjançant el programa educatiu municipal **Amb bona lletra**, que compta amb tallers específics de temàtica relacionada amb la col·lecció o amb l'edifici.

CONCLUSIÓ

Des que es va projectar, Ca n'Oliver va néixer amb la vocació d'assolir aquesta premissa d'esdevenir un referent cultural. Aquest objectiu va justificar la compra, la rehabilitació i la museïtzació del centre, que, fins a l'actualitat, ha confirmat un resultat excel·lent, un gran potencial i una molt bona acollida per part de les persones que el visiten.

En definitiva, s'ha apostat per crear un centre obert i actiu, dinamitzador de l'art i generador de debats, i molt conscient de la identitat maonesa i menorquina a la qual està vinculat.

Enllaços:

<http://canoliver.menorca.es/>

[https://ca.wikipedia.org/wiki/Ca_n%27Oliver_\(Ma%C3%B3\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Ca_n%27Oliver_(Ma%C3%B3))

<https://menorcatour.com/menorca/pueblos/mahon/museo-hernandez-mora.html>